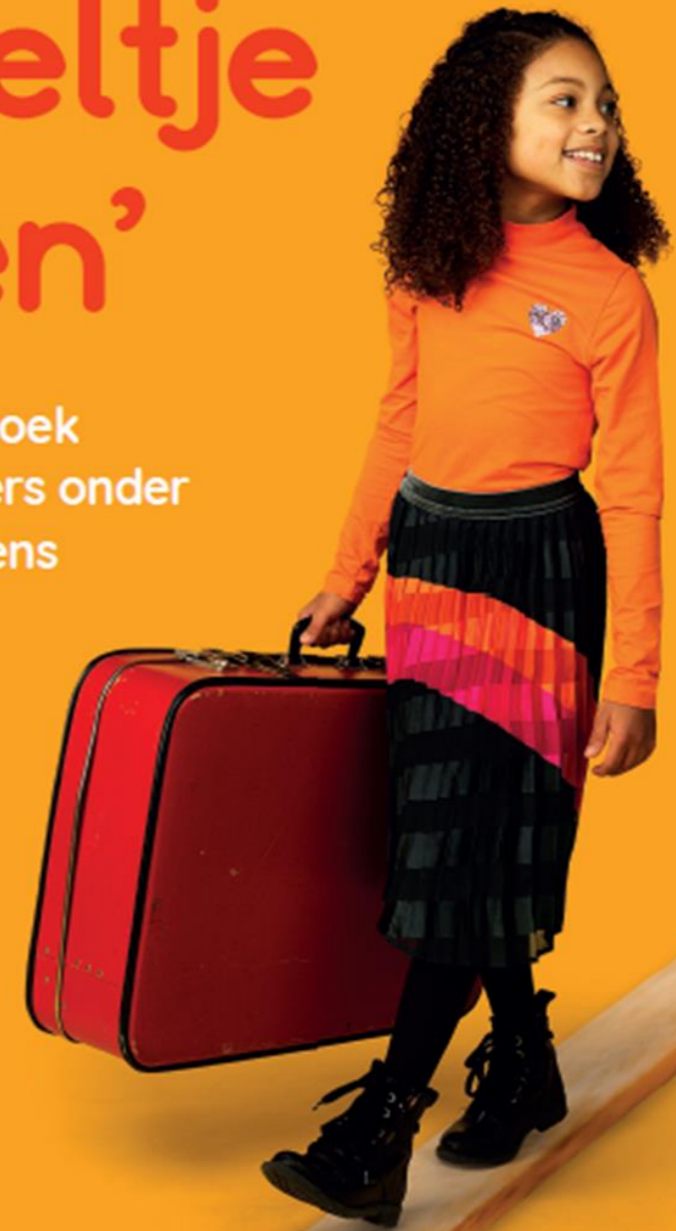

Sam&
voor alle kinderen

‘Altijd op een richeltje lopen’

Verslag onderzoek
werkende ouders onder
de armoedegrens

Klik [hier](#) om het
volledige rapport
te lezen

Sam&

Werkende armen

Project om het bestaande ondersteuningsaanbod beter toegankelijk te maken voor kinderen en jongeren die opgroeien in een huishouden met werkende ouders en die onder de armoedegrens leven

Mogelijk gemaakt door het Ministerie SZW, uitgevoerd namens:

Hoe doen we dat

1. Analyse van de situatie van werkende ouders onder armoedegrens (rapport 'Altijd op een richeltje lopen')
 2. Met betrokken partijen concrete acties ontwikkelen
 3. Acties en oplossingen implementeren
- > door aan te haken bij bestaande netwerken

Looptijd project december 2019 – maart 2021

Aanleiding onderzoek

'Aan het einde van de maand loop je te tellen: wat kan nog? Je bent gewend om continu op een richeltje te lopen'

1. Bijna 300.000 kinderen groeien op in armoede
2. 40% van hen heeft werkende ouder(s): 115.000 kinderen
3. beschikbare ondersteuning komt minder vaak terecht bij werkende ouders

Onderzoeksaanpak Werkende Armen

Naast alle cijfers, vooral: ouders een gezicht geven

1. Desk research (literatuur, bestaand onderzoek)
2. Gesprekken met betrokken professionals (o.a. Leergeld, SER)
3. *Face to face* interviews met ouders (22 gezinnen)

Wie we hebben gesproken

- Werkzaam in de zorg, transport, winkel, fabriek, administratie en schoonmaakbranche.
- Wonend in het hele land
- Alleenstaand n = 15 (allen vrouw)
- Vast contract n = 14; tijdelijk/flexibel n=5 ; zzp'er n=1; re-integratie/sociale werkvoorziening n=2
- 20 tot 40 uur per week werkzaam
- Netto inkomen tussen €850 en € 1900 maandelijks
- Besteedbaar inkomen rond maar vaak onder 'niet veel maar toereikend' criterium

Verhaal van Sandra

“Ik heb gekeken naar wat meer werken me zou opleveren. Het heeft geen zin”

Facts and figures

Cijfers SCP (2017)

220.000 mensen met inkomen uit arbeid in armoede, van wie

- 125.000 in loondienst
- 95.000 zelfstandig ondernemer

115.000 kinderen met werkende ouder(s) in armoede, van wie

- 72.000 in een huishouden met loon
- 43.000 met winst uit onderneming als belangrijkste inkomstenbron

Oorzaken werkend in armoede

Oorzaken:

1. Te hoge lasten, te weinig gewerkte uren, laag uurinkomen
2. Stijgende kosten levensonderhoud, lonen blijven achter
3. Beperkte verdien capaciteit

Verwachting:

↑ Stijging van het aantal huishoudens in armoede, ook die met werk als belangrijkste inkomstenbron, door de financiële gevolgen van de Corona-crisis

Wanneer ben je arm

Er zijn meerdere definities armoede:

1. CBS: hoogte inkomen

2. SCP: **niet veel maar toereikend criterium**

Voor paar met twee kinderen netto per maand €2100 (2017)

3. Minimale bestaansvoorwaarden voor kinderen

4. Sociale deprivatie

De term 'werkende armen'

Wie bedoelen we met 'werkende armen'? Is deze term passend?

De mensen die we bedoelen, identificeren zich niet altijd met deze term.

Financiële situatie is maar één aspect van het bestaan.

1. Mensen met inkomen uit arbeid die onder de armoedegrens leven?
2. Arme mensen of mensen in armoede / met financiële problemen?
3. Gezinnen met laag inkomen?

‘Altijd op een richeltje lopen’

De beleving van een werkend bestaan met weinig geld varieert

1. Niet iedereen voelt zich arm
2. Niet iedereen herkent zich in beeld werkende arme
3. ‘Er zijn anderen die het slechter hebben’

> aansluiten bij beleving in aanpak en benadering

‘Altijd op een richeltje lopen’

Leven met een ontoereikend inkomen betekent vaak:

1. puzzelen om dagelijks rond te komen, geen buffer
2. stress
3. sociale beperkingen (niet mee kunnen doen, isolement, schaamte)
4. Doet iets met verhouding ouders (cijferen zich weg) – kind (voelen zich verantwoordelijk)
5. gevolgen voor oudere kinderen vaak groter dan voor jongere

‘Voor de jongste kinderen
kan de kringloop en
de kledingbank prima,
maar als ze
ouder worden
willen ze dat
niet meer.

Het wordt
belangrijker
voor ze wat
anderen hebben’

Meedoen van kinderen

Meedoen van kinderen van werkende ouders is niet vanzelfsprekend.

Lukt vaak alleen met steun uit netwerk en/of formele ondersteuning.

Ouders ervaren belemmeringen bij:

1. Meedoen op school (reisjes, schoolspullen)
2. Meedoen in vrije tijd (sporten, feestjes, spontane acties)

Ouders hebben ook behoefte aan niet-materiële zaken zoals contact met gelijkgestemden, meer tijd om met de kinderen door te brengen.

Meedoen van kinderen

'Ze gaan wel
naar feestjes, met
een cadeautje.

Maar dat
gebeurt niet
vaak. Zelf
een feestje
geven, nee
dat kan niet'

Rol van betaalde arbeid

'Toeslagen, kwijtscheldingen en gemeentelijke ondersteuning, strippenkaart voor kinderen - prima. Maar wat nodig is om te kunnen blijven werken, is opvang'

De rol en het belang van arbeid is groot

1. Bron van inkomsten, participatie en betekenisgeving

Maar ook:

2. Bron van stress: bestaansonzekerheid, administratieve lasten zwaarder

3. Combinatie (mantel)zorg en werk

4. Mogelijkheid om verdien capaciteit te vergroten staat onder druk

Rol werkgever

'Ik heb een voorschot op mijn salaris gekregen om de borg van het huis te kunnen betalen. Ik heb een heel coulante werkgever, hij kwam zelf met het idee van het voorschot. Zelf had ik het niet durven vragen. Er is geen ruimte om meer te gaan werken of meer te gaan verdienen'

1. Meerderheid niet op de hoogte van geldproblemen werknemer
2. Werknemer en werkgever beschouwen geldzaken als privé
3. Rol in signaleren en doorverwijzer
4. Voorbeelden van concrete, incidentele steun

Drempels bij zoeken hulp

Werkende ouders maken niet optimaal gebruik van beschikbare voorzieningen.

1. rekenen zich niet tot de doelgroep
2. schaamte
3. onbekendheid met aanbod
4. eerdere negatieve ervaringen
of verwachtingen
5. aanbod sluit niet aan bij behoefte

‘Als werkende dacht ik dat ik niet in aanmerking kwam voor ondersteuning.

Met inkomen uit werk **schaarde ik mezelf niet onder ‘de doelgroep’**

Bevorderend bij zoeken hulp

Bij het in contact komen met werkende ouders:

alleen bekendheid met of kennis van regelingen is niet genoeg

1. Belang informele netwerk
2. Benoem belang van kinderen
3. Benut vindplaatsen en ontsluit nieuwe
4. Benut contacten met professionals na life-event (advocaat, mediator, makelaar, consultatiebureau, werkgever, gemeente)

Bevorderend bij zoeken hulp

Wanneer eenmaal in contact ..

1. Belang van goede bejegening en brede blik
2. Ga uit van actueel besteedbaar inkomen
3. Benut mogelijkheid om via bestaand contact verdere hulp te ontsluiten

Zie ook [factsheet](#)

Eenmaal in contact

‘Via Leergeld ben ik geweest op voorzieningen (toeslagen, gemeentelijke regelingen).

De vrijwilliger heeft me ook alles verteld over andere mogelijkheden zoals sporten en muziekles.

Ik voelde me echt geholpen’

Wat structureel werkt

Ondersteuning verzacht de gevolgen van armoede, maar lost het niet op. Werk is niet altijd de weg uit armoede

Structurele verbeteringen nodig:

1. Mogelijkheid verdiencapaciteit daadwerkelijk vergroten
2. Eenvoudiger toeslagensysteem, minder regelzaken
3. Zorg en arbeid beter te combineren, bijv. flexibeler kinderopvang
4. Borgen bestaanszekerheid voor werkenden en niet werkenden

‘Ik kan niet sparen.

**Soms lukt
het met de
kinderbijslag,
maar ik moet
ook kleding
voor ze kopen’**

Wat kan je doen in jouw praktijk?

Oproep tot delen ervaringen en goede praktijken

1. Wat kunnen we zelf doen om aanbod voorzieningen beter onder de aandacht te brengen?
2. Wat hebben we van anderen nodig?
3. Welke andere ideeën zijn er?
4. Voorbeelden goede praktijken elders?

Contact

Astrid Huygen a.huygen@leergeld.nl

Catelijne Akkermans catelijne@bureau-akkermans.nl

Meer info via:

www.samenvoorallekinderen.nl/werkende-armen

www.leergeld.nl/blog/publicatie-altijd-op-een-richeltje-lopen